

KOMISIJA ZA RAČUNOVODSTVO I REVIZIJU
BOSNE I HERCEGOVINE

ISPIT ZA STJECANJE PROFESIONALNOG ZVANJA
OVLAŠTENI REVIZOR
(ISPITNI TERMIN: MAJ/SVIBANJ 2025. GODINE)

PREDMET 10:
NAPREDNO UPRAVLJAČKO RAČUNOVODSTVO

ESEJI:

Esej broj 1 – O karakteristikama tradicionalnih sistema obračuna troškova i obračunu troškova na bazi aktivnosti

Smjernice za odgovor:

- navesti i obrazložiti uobičajene podjele sistema obračuna troškova (3 boda)
- navesti najmanje tri karakteristike tradicionalnih sistema obračuna troškova (3 boda)
- navesti i kratko obrazložiti tri grupe nedostatka tradicionalnih sistema obračuna troškova (3 boda)
- objasniti pojam i značaj upotrebe sistema obračuna troškova na bazi aktivnosti (4 boda)
- navesti ključne pretpostavke primjene obračuna na bazi aktivnosti (3 boda)
- navesti najmanje tri razlike u odnosu na tradicionalne sisteme obračuna troškova (2 boda)
- navesti i obrazložiti najmanje tri vrste prednosti i tri nedostatka po osnovu upotrebe obračuna troškova na bazi aktivnosti (2 boda)

Esej broj 2 – Odluke o visini (određivanju) prodajnih cijena

Odluke vezano za prodajne cijene su vjerovatno jedne od najvažnijih odluka kojima se menadžeri bave. Stoga, **obrazložite:**

- a) **Kako menadžeri donose odluke o visini prodajne cijene; koji faktori utiču na odluke o cijenama; kakva je uloga troškova pri donošenju takvih odluka; kako vremenski horizont utiče na odluke o cijenama?** (10 bodova)
- b) **Koja su 3 (tri) osnovna pristupa za određivanje prodajnih cijena; kako se primjenjuje *target costing* za *target pricing* – navedite primjer.** (10 bodova)

ZADACI:

Zadatak broj 1

Preduzeće proizvodi televizore. Jedan od dijelova koji se ugrađuju u televizor je dio pod oznakom „TM412“. Očekivana tražnja za ovaj dio u toku godišnjeg obračunskog perioda je 529.000 komada. Nabavka ovog dijela, kao i drugih inputa u procesima, odvijaju se posredstvom odjeljenja za nabavku. U tom odjeljenju predviđaju da će troškovi pojedinačne narudžbe iznositi 450 n.j. Jedinični troškovi nabavke potrebnog inputa su 15 n.j. pri čemu se očekuje da je relevantna kamatna stopa na godišnjem nivou 6%.

I. Ekonomična količina pojedinačne narudžbe za dio „TM412“ iznosi (iznos je zaokružen na cijeli broj) (odgovor potvrditi odgovarajućom kalkulacijom): (10 bodova)

- a) 7.458 komada
- b) 18.900 komada
- c) 5.634 komada
- d) 23.000 komada

Dokaz:

II. Optimalan broj isporuka dio „TM412“ u toku godine je (odgovor potvrditi odgovarajućom kalkulacijom): (5 bodova)

- a) 71 isporuka
- b) 23 isporuke
- c) 28 isporuka
- d) 94 isporuka

Dokaz:

III. Minimalni trošak zaliha na mjesečnom nivou je (odgovor potvrditi odgovarajućom kalkulacijom): (5 bodova)

- a) 21.100 n.j.
- b) 27.375 n.j.
- c) 20.700 n.j.
- d) 44.788 n.j.

Dokaz:

Zadatak broj 2

Preduzeće se bavi proizvodnjom i prodajom bicikla. Razmatra mogućnost uvođenja novog modela, te je neophodno utvrditi ciljni trošak i potrebno smanjenje proizvodnih troškova u odnosu na taj ciljni trošak. Treba pretpostaviti da je:

- prodajna cijena (bez PDV koji se obračunava po stopi od 17%) utvrđena na nivou od 600 n.j.
- pretpostavljeni (tekući) proizvodni troškovi su na nivou 395,40 n.j.
- ciljni jedinični poslovni dobitak iznosi 20% od tržišne prodajne cijene (obračunate s PDV-om)
- opći troškovi alocirani po jedinici proizvoda su 120 n.j.

I. Ciljni proizvodni troškovi su: (10 bodova)

- a) 339,60 n.j.
- b) 320,50 n.j.
- c) 315,80 n.j.
- d) 325,80 n.j.

Provjera:

II. Tekuće troškove je potrebno smanjiti za: (6 bodova)

- a) 74,90 n.j.
- b) 55,80 n.j.
- c) 79,60 n.j.
- d) 69,60 n.j.

Provjera:

III. Da bi se tekući troškovi sveli na ciljni nivo moguće je koristiti sljedeće tehnike: (4 boda)

- a) analizu računa glavne knjige
- b) kaizen
- c) tehniku uzročno – posljedične veze
- d) inkrementalnu analizu

Zadatak broj 3

Preduzeće Konstruktor proizvodi kompleksne ali slične mašinske dijelove za automobile. Direktni materijali se dodaju na početku procesa proizvodnje. Troškovi proizvodnje/konverzije se dodaju ravnomjerno tokom procesa. Škartirane jedinice se otkrivaju pri inspekciji na kraju procesa i otuđuju po nula cijeni. Pretpostavimo da dozvoljeni škart iznosi 10% ispravnog proizvedenog outputa. Preduzeće koristi *metodu ponderiranog prosjeka* u procesnom obračunu troškova.

Raspolažemo sljedećim informacijama o stvarnim troškovima za januar 2025 godine:

	Fizičke jedinice	Trošak za ekvivalentne jedinice	
		Direktni materijal (u KM)	Troškovi proizvodnje / konverzije (u KM)
Proizvodnja u toku 1. 1. 2025	30.000	150.000	450.000
Započeto tokom tekućeg perioda (ukupni dodatni troškovi proizvodnje za 60.000 jedinica)	60.000	300.000	1.200.000
Ispravne jedinice dovršene tokom januara 2025. godine	70.000		
Dozvoljen i nedozvoljen škart ukupno	10.000		
Proizvodnja u toku na 31.1.2025.	10.000		

Stepen dovršenosti: direktni materijali 100%; troškovi nedovršene proizvodnje (trošak konverzije) na kraju perioda su 2%.

Uradite sljedeće:

- Izračunajte trošak po ekvivalentnoj jedinici za direktni materijal i troškove konverzije (10 bodova)**
- Saberite ukupne troškove za obračun i pridružiti ih dovršenim jedinicama (uključujući dozvoljeni škart), nedozvoljenom škartu i jedinicama u završnim zalihama (8 bodova)**
- Utvrdite koliki je trošak ispravne dovršene jedinice (2 boda)**